

Lasteaialastele

**Muuseumitundide külastamiseks on vajalik eelregistreerimine.
Tunnid on tellitavad teile sobival ajal ja laste vanusele vastavas pikkuses.**

Aastaringset muuseumitunnid

TEEMA	MUUSEUMITUND/ PROGRAMM/KESTUS	SISU/TEGEVUS(ED)	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
Taluelu	Talulaste mängumaa (1,5 tundi)	Mängime mängu, mida mängiti saja aasta eest - osavusmängud, töid jäljendavad mängud ja liikumismängud. Meisterdame mänguasju.	Mina ja keskkond, keel ja kõne, liikumine.	Mõniste Talurahvamuseum tel +372 56228538 monistemuuseum@wi.ee mare.tamtik@wi.ee
Loodus	Mesilapere toimetused (1,5 tundi)	Programmis teeme juttu mesilastest, nende tööjaotusest ja tegemistest. Saame teada, mis on peale mee veel mesilaste toodang. Arutame, mida saame ise teha selle heaks, et need kasulikud putukad ikka meie aedades askeldaksid. Meisterdame endale kunstkärjest küünla ja mängime nii liikumis- kui ka harivaid mängu. Mesilaste töörollid ja vaenlased saavad lihtsamalt selgeks magnetitega õuemängu abil.	Mina ja keskkond, eesti keel, tööõpetus, liikumine.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 56228538 maretamtik@wi.ee monistemuuseum.ee
Muuseumikogud	Muuseum kohvris (30 minutit)	Kohvrise mahub natuke esemeid muuseumist, mis tunni jooksul saavad tähenduse jutustaja suuläbi. Enamasti on need lihtsad esemed meie ümber, aga natuke vanemast ajast. Kohvritund ärgitab lapsi ka oma ümbruskonnas huvilisema pilguga ringi vaatama, sest iga möödunud päev on ju juba ajalugu. Võimalik tellida veebitund.	Keel ja kõne, mina ja keskkond.	Karilatsi Vabaõhumuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
Rahvajutud	Ükskord ammu, ammu... (1 tund)	Rahvajutud, legendid, mõistatused, rahvalaulud-mängud, kõigile teada-tuntud muinasjutud... Kas teadsite, et võite need kõik leida Karilatsi Vabaõhumuseumist? Kui ei, siis tulge neid otsima ja leidma.	Keel ja kõne. Liikumine	Karilatsi Vabaõhumuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
Eesti (rahva)kultuuri-tegelased	Külalisena kirjaniku kodus (1 tund)	Kõige vanem rühm tutvub enne kooliminekut Kreutzwaldi elumaja ja "Kalevipojaga".	Keel ja kõne.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum, tel +372 7821 798 info@lauluisa.ee lauluisa.ee
Praktiline loodustund	Oma peenar (1 tund)	Aia külastus aastaringset, koos võimalusega kevadel rajada OMA PEENAR, koostöös muuseumi aednikuga. Aed ja õueala avatud lasteaiariituste puhul (perepäevad, rühmade piknikud, mängud jne).	Mina ja keskkond.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum, tel +372 7821 798 info@lauluisa.ee lauluisa.ee

Rahvajutud	Muinasjututund (1 tund)	Tutvutakse Kreutzwaldi muinasjutuaineliste piltidega muuseumi näituseruumis. Jututuba: kuulatakse (mängitakse) üks muinasjutt või vaadatakse animafilmi "Kilplased".	Keel ja kõne, mina ja keskkond.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum, tel +372 7821 798 info@lauluisa.ee lauluisa.ee
Muinasjututund	Pikkjalg, osavkäpp ja Teravsilmi (1,5 tundi)	Muinasjutt "Pikkjalg, Osavkäpp ja Teravsilmi" jutustamine. Tegevused valikus: 1. Pikkjalg hobusekarjas (tagaajamismäng), 2. Teravsilmi Piirisilla nõida tabamas (osavusmäng), 3. Osavkäpp Önnepaela punumas.	Keel ja kõne, liikumine, kunst.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum, tel +372 51928199 marika.sepp@wi.ee lauluisa.ee
Muinasjututund	Vaese lapse käsikivi (1 tund)	Muinasjutt "Vaese lapse käsikivi" jutustamine, käsikivi ja teraviljade tutvustamine, erinevatest teraviljadest küpsetiste maitsmine.	Keel ja kõne, mina ja keskkond.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum, tel +372 51928199 marika.sepp@wi.ee lauluisa.ee
Muinasjututund	Helde puuraiuja (1 tund)	Muinasjutt jutustamine, muinasjutt mainitud puude tutvustamine Kreutzwaldi muuseumi õues või piltidelt. Oma kuldvitsakese värvimine.	Keel ja kõne, loodus, kunst.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum, tel +372 51928199 marika.sepp@wi.ee lauluisa.ee
Muinasjututund	Lopi ja Lapi (1 tund)	Muinasjutt jutustamine, muinasjutt teemalise pildi joonistamine värvipliiatsidega.	Keel ja kõne, kunst	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum, tel +372 51928199 marika.sepp@wi.ee lauluisa.ee
Muuseumitund	Kirjaniku kodu (1 tund)	Tutvumine Kreutzwaldi elumaja ja aiaga, muinasjuttu kuulamine, pildi joonistamine.	Keel ja kõne. Kunst.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum, tel +372 51928199 marika.sepp@wi.ee lauluisa.ee
Praktiline töötund	Köitmise (1 tund)	Raamatu kaanet kaunistamine teemadel Tarkuseraamat, Siil, Tark mees taskus, Papa Kreutzwald või vabalt valitud paberitega.	Kunst	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum, tel +372 51928199 marika.sepp@wi.ee lauluisa.ee
Praktiline töötund	Tekstiiltrükk (1 tund)	Olemasolevate trükipakkude või taimedega trükkimine oma kaasavõetud naturaalsest materjalist esemele : T-särk, poekott, linik, pearätik vms.	Kunst	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum, tel +372 51928199 marika.sepp@wi.ee lauluisa.ee
Praktiline töötund	Paberitegu (1,5 tundi)	Paberimassist paberi valamine, kaunistamine. Osaleja saab kaasa oma valatud paberi.	Kunst	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum, tel +372 51928199 marika.sepp@wi.ee lauluisa.ee

Rahvakalender ja tähtpäevad

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	SEPTEMBER			
2.-20. september	Sügist otsimas (kuni 1,5 tundi)	Teeme jalutuskäigu looduses, vaatame mis värve meile loodus pakub. Maitseme sügisande ja vaatame, milliseid ande võiks talveks varuda. Teeme mõned vahvad mängud, mõistatused ning meisterdame.	Mina ja keskkond, keel ja kõne, liikumine.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 56228538 mare.tamtik@wi.ee monistemuuseum.ee
9. -27. september	Sügise nägu (1,5 tundi)	Räägime muutustest looduses, seoses sügise saabumisega. Tutvume erinevate köögiviljadega ja puuviljadega, saame teada kui kasulikud nad meie tervisele on. Maitseme mõnda aiasaadust. Tutvume toidupüramiidiga. Tuletame meelde puid ja lehti, arutleme, millisel puul on kõige kirevamad lehed. Mängime ja meisterdame.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, kunst.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 56 61 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuuseum.ee
23. september	Sügisene pööripäev (1,5 tundi)	Pööripäeva rahvakombestiku tutvustamine. Sügisene aed, sügisandide maitsemine ja ära tundmine.	Mina ja keskkond.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum, +372 7821 798/+372 56297242 info@lauluisa.ee lauluisa.ee
september	Karjalapse mängumaa (1 tund)	Mõtleme end vanasse rehetarre elama ja otsime üles mänguasjad või asjad, millega saaks mängida. Õpime õues laulu- ja liikumismänge, teeme läbi jõukatsumisi ja osavusmänge.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika.	Karilatsi Vabaõhumuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
26.-27. september	Karjalaste mihklipäev (1 tund)	Teeme lõket ja mängime karjalaste mängu - luurivedamist, vägikaikavedu. Kaeme rehetarre ja katame mihklipäeva piknikulaua. Võimalik tellida veebitund.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika.	Karilatsi Vabaõhumuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
23.-27. september	Mihklipäev (1,5 tundi)	Mihklipäev oli vanarahva seas tähtis päev. Mihklipäevaga lõppesid taludes välitööd ja hakkasid peale tubased tegevused. Tunnis paneme käed külge mõnele tubasele tööle, näiteks villa kraasimisele. Tähtsal kohal oli mihklilaat. Meiegi mängime läbi ühe laada, korrates üle köögi- ja puuviljad, marjad ja teraviljad.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 56228538 mare.tamtik@wi.ee monistemuuseum.ee
30. september	Leivanädal Karilatsis (1,5 tundi)	Suitsuhõngulises rehetoas saad teadmise, kuidas leib on sajandeid eestlase lauale jõudnud. Käime läbi teekonna viljakülvist leivatüki suhupanekuni.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika.	Karilatsi Vabaõhumuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	OKTOOBER			
1.-4. oktoober	Leivanädal Karilatsis (1,5 tundi)	Suitsuhõngulises rehetõas saad teadmise, kuidas leib on sajandeid eestlase lauale jõudnud. Käime läbi teekonna viljakülvist leivatüki suhupanekuni.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
1.- 11. oktoober	Leib meie laual (1,5 tundi)	Leivapäeval õpime tundma erinevaid teravilju taimena ja terana, saame teada millisest teraviljast valmistatakse leiba, millisest saia, millisest putru, mida sööb hobune, mida lehm ja siga. Proovime läbi tööd rehepeksust jahvatamiseni kiviaegsel ja taluaegsel viisil, maitseme kodus küpsetatud leiba.	Mina ja keskkond, keel ja kõne, liikumine.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 56228538 maretamtik@wi.ee monistemuuseum.ee
1.-31. oktoober	Inimese 5 meelt (1,5 tundi)	Räägime inimese meeltest. Teeme katsetusi, kus paneme proovile erinevad meeled. Näiteks, kuidas saab süüa ja liikuda nii, et ei näe või kas saab kompimise teel asju ära tunda. Mängime mängu, kus saab oma meeli kasutada.	Mina ja keskkond, keel ja kõne, liikumine.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 56 61 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuseum.ee
14.- 25. oktoober	Villast, kinnaste ja sokkideni (1,5 tundi)	Villa saame lambalt. Aga edasi sokkideni on veel pikk tee. Vill tuleb pesta ja kuivatada, heinapurudest puhastada ja kraasida. Pehmetest villarullidest ehk heidest kedrati vokiga lõng. Ühtlase lõnga saamiseks peab ketramist aastaid harjutama. Ka meie proovime tunnis villa prahist puhastada, paneme käed külge kraasimisele, proovime vokki tallata, lõnga keraesse kerida ja lõpuks heegeldame endale pika keti. Tunnis on laps saanud teadmised villaga tehtavatest töödest.	Mina ja keskkond, keel ja kõne, kunstiopetus.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 56228538 maretamtik@wi.ee monistemuuseum.ee
1.-31. oktoober	Kaalud ja vanaaegsed mõõtühikud (1,5 tundi)	Muuseumis on palju erinevaid kaale. Tutvume nendega ja vaatame, mida erinevate kaaludega kaaluti. Proovime ka ise asju kaaluda. Teeme tutvust ka vanaaegsete mõõtühikutega (jard, vaks, küünar, süld jne).	Keel ja kõne, mina ja keskkond.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@gmail.com vorumuseum.ee

14. oktoober	Kolletamispäev (1,5 tundi)	Vaatleme loodust aias ja õues. Taimetrüki töötuba.	Mina ja keskkond, kunst.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum, tel +372 7821 798/+372 5804 6800 info@lauluisa.ee lauluisa.ee
1. - 31. oktoober	Eestlaste toit ja toidunõud (1,5 tundi)	Tutvume teraviljadega, leivategemiseks vajalike tööriistadega ja räägime leivateost. Vaatame ja proovime, kuidas saadi jahu kiviajal. Proovime ära arvata erinevaid teravilju ja neist saadavaid tooteid. Vaatame vanaaegseid nõusid ja tutvume lauakommetega.	Loodusõpetus, mina ja keskkond.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 56 61 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuseum.ee
24.- 31. oktoober	Mäng värvidega (1,5 tundi)	Värvid mõjutavad inimese igapäevast elu - meie tundeid, mõtteid, vererõhku, kehatemperatuuri, hingamist. Programmis proovime mõelda, kuidas mingi värv meid mõjutab, mis tundeid tekitab. Tuletame meelde soojad ja külmad värvid. Vaatame, millised on 6 põhivärvi, proovime neid segades värvivalikut suurendada. Proovime ka ise väikesed kunstnikud olla.	Kunst, mina ja keskkond, liikumine.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 56 61 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuseum.ee
30.-31. oktoober	Hingede aeg Karilatsis (1 tund)	Räägime hingede ajast eesti rahvakalendris ja otsime sarnaseid traditsioone teistest maadest. Küllastame rehetaret, sauna ja koolimaja.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	NOVEMBER			
1. november	Hingede aeg Karilatsis (1 tund)	Räägime hingede ajast eesti rahvakalendris ja otsime sarnaseid traditsioone teistest maadest. Külastame rehetare, sauna ja koolimaja.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee
4.-8. november	Võru keele nädal (1,5 tundi)	Võru keele nädalal kõnõlõmi võro keelen ja tutvumi võro kultuuriga. Mängimi muusõumi man võro keele mängu.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 56228538 maretamtik@wi.ee monistemuseum.ee
6.-25. november	Karilatsi mardi-kadrinädalad (1 tund)	Sandiskäimise kombes vanasti ja tänapäeval. Meisterdame sandimaske, laulame mardilaulu ja käime ka muuseumimajades. Võimalik tellida veebitund. Tund toimub ka võro keeles.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
11. -29. november	Töökad mesilased (1,5 tundi)	Tutvume mesilaste eluringiga. Räägime, kes seal mesitarus kõik koos elavad. Mesitarus valitseb range kord ja tööjaotus, tutvume sellega. Saame teada, kui palju mesilane elujooksul mett kogub, mitut lille päeva jooksul külatab. Meisterdame ja mängime. Proovime mett.	Loodus, mina ja keskkond, liikumine.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 56 61 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuseum.ee
4.-8. november	Mardipäev (1,5 tundi)	Tutvume mardipäeva kommetega. Mängime läbi mardiohtu. Vaatame, mida kõike pidid mardid koos pererahvaga tegema, enne kui neile midagi head kaasa anti. Kindlasti laulame, mängime, mõistatame ja meisterdame, mõne julgema maskeerime ära.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuseum.ee
november	Hakkame santima (1,5 tundi)	Tunnis räägime santimise kommetest ja võrdleme neid. Vastavalt kalendris broneeritud kuupäevale keskendume rohkem kas mardi- või kadriseandi teemale ja ennast nendeks ka maskeerime. Selleks meisterdame kostüümilisandi. Mängime läbi mardi- või kadriõhtu. Kogeme, mida kõike pidid sandid tegema, enne kui neile midagi head anti: laulma, mängima ja mõistatama.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 56228538 maretamtik@wi.ee monistemuseum.ee
18.-22. november	Kadripäev (1,5 tundi)	Tutvume kadripäeva kommetega. Meisterdame endale kaunistuse ja maskeerime ennast ära- ilusateks ja valgeteks, sest kadrid just ilusad olidki. Laulame, mängime ja mõistatame.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 56 61 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuseum.ee
4.-25. november	Leivast ja leiva-jätkust (2 tundi)	Eestis kasvavate teraviljade tutvustamine. Samblaleiva proovimine. Fr. R. Kreutzwald „Leivast ja leiva jätkust“	Mina ja keskkond.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum, tel +372 7821 798/+372 56297242 info@lauluisa.ee lauluisa.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	DETSEMBER			
2. - 20. detsember	Erinevate maade jõulumängud (1,5 tundi)	Seekordses jõuluprogrammis tutvume erinevate maade jõulumängudega. Kuna on jõulud, siis teeme ühe magusa ampsu ja kindlasti mängime palju ja meisterdame.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, kunst.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuseum.ee
3.-4. detsember	Jõulud Kreutzwaldi juures (1,5 tundi)	Jõulukombestiku tutvustamine ja jõuluehete valmistamine. Jõulujutt.	Keel ja kõne, kunst.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum, tel +372 7821 798/+372 5804 6800 info@lauluisa.ee lauluisa.ee
6. - 21. detsember	Jõulud Karilatsis (1 tund)	Kaasamängitav jõluetendus "Jõuaks, jõuaks jõulud". Põikame jõuluajas nii minevikku kui tulevikku ja lõpetame piparkoogilõhnalises olevis. Saab laulda ja mängida, mõistatada ja meenutada. Teekonnal kohtame põnevaid jõuluaja tegelasi.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
1. - 22. detsember	Jõulud Kreutzwaldi juures (1,5 tundi)	Jõulujutt Leelo Tungal "Peetri lugu päkapikuga". Jõulususi valmistamine.	Keel ja kõne, kunst.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum, tel +372 51928199 marika.sepp@wi.ee lauluisa.ee
2.-20. detsember	Jõulud Mõniste Talurahvamuseumis (1,5 tundi)	Kaasahaarav jõuluprogramm koos nuputamis- ja otsimismängudega, kohale jõuab ka jõuluvana.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 56228538 maretamtik@wi.ee monistemuuseum.ee
	JAANUAR			
6. -10. jaanuar	Vaheaja ennemuistsed lood Kreutzwaldilt (1 tund)	Muinasjutu kuulamine. Viktoriin.	Keel ja kõne.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum, tel +372 7821 798/+372 5804 6800 info@lauluisa.ee lauluisa.ee
6. -31. jaanuar	Millal inimesed end pesema hakkasid (1,5 tundi)	Läheme ajas tagasi ja vaatame, millal ja kui tihti vanasti inimesed end pesid. Kui meile tundub igapäevane pesemine tavaline, siis vanasti ei pestud isegi nägu iga päev. Tutvume meie esivanemate hügieenikometega, räägime saunakometest. Mängime ja meisterdame.	Mina ja keskkond, liikumine, kunst.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	VEEBRUAR			
10.-14. veebruar	Sõbrapäev (1,5 tundi)	Arutame, kes on hea sõber ning kes peale inimese võib veel sõber olla. Meisterdame sõbrapäeva kaardi või meene, teeme ringmänge.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 56228538 maretamtik@wi.ee monistemuuseum.ee
17. veebruar	Vastlapäev (1,5 tundi)	Vastlapäeva kombestiku tutvustamine. Teeme õuel vanaaegse saaniga vastlasõitu.	Mina ja keskkond, liikumine	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 7821 798/+372 56297242 info@lauluisa.ee lauluisa.ee
3. -28. veebruar	Ametid ja elukutsed (1,5 tundi)	Tutvume erinevate elukutsetega. Proovime ära arvata, kes millist tööd teeb. Lahendame erinevaid ülesandeid, et erinevaid ametinimesid kinnistada. Tutvume ka mõnede vanaaegsete ametinimedega, mida tänapäeval enam tihti ei kuule. Mängime ja meisterdame.	Mina ja keskkond, loodusõpetus, liikumine, kunst.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuuseum.ee
17.-28. veebruar	Eesti sümbolid (1,5 tundi)	Veebruaris on Eesti sünnipäev. Räägime, miks on Eesti lipp just sinimustvalge. Miks on Eesti vapil 3 lõvi. Arutleme, miks peetakse eestlasi laulurahvaks. Tutvume Eesti sümbolitega. Teeme ühe sünnipäevaampsu, meisterdame ja mängime.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, kunst.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuuseum.ee
veebruar	Saagu valgus (1,5 tundi)	Tänapäeval ei kujuta ilma elektrita elu ette aga kuidas inimesed toimetasid vana ajal ilma elektrita, sellest teeme juttu programmis. Meisterdame endale küünla ning mõistatame teemakohaseid mõistatusi.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 56228538 maretamtik@wi.ee monistemuuseum.ee
10. - 14. veebruar	Sõbrapäev (1,5 tundi)	Räägime valentinipäeva kujunemisest. Mängime, ennustame, meisterdame. Teeme suu magusaks.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, kunst.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuuseum.ee
26. veebruar-7.märts	Vastlad (1,5 tundi)	Vastlapäev, lihaheide, ka pudrupäevaks nimetatu on üks populaarsemaid rahvakalendri tähtpäevi, mida tänapäeval vastlakuklite ja võimalusel liu laskmisega tähistatakse. Kui ilm võimaldab, laseme ka meie liugu. Räägime vastlapäeva ajaloost ja uskumustest. Meisterdame vastlavurri ja mängime.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 56228538 maretamtik@wi.ee monistemuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	MÄRTS			
15.-26. märts	Kevadine pööripäev (1,5 tundi)	Teretame aias kevadet, külvame esimesed seemned.	Mina ja keskkond, liikumine.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, +372 7821 798/+372 56297242 info@lauluisa.ee lauluisa.ee
3.-5. märts	Liige-liige, lihaheited! (1 tund)	Vastlanädalal räägime lähemalt liugumiskombestikust ja vastlatoitudest, mängime lumemänge, meisterdame vastlavurri. Võimalik tellida veebitund.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
3. - 28. märts	Kevade märgid (1,5 tundi)	Räägime kevade saabumise märkidest. Vaatame, millised linnud meile esimesena kohale jõuavad, millised lilled kasvama hakkavad. Kinnistame läbi mängude Eestis elavate tuntumate lindude nimesid. Proovime ka lilli ära tunda. Meisterdame.	Mina ja keskkond, liikumine, kunst.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuseum.ee
märts	Mis linnukesel muret? (1,5 tundi)	Arutleme, millest toituvad talvel paigalinnud ja räägime lindude toitmise vajalikkusest talvel. Kuna kevad on lindude pesitsemise ja haudumise aeg, siis vaatame pilte erinevatest linnupesadest, munade värvusest ja suurusest. Mõistatame mõistatusi ning mängime lindudega seonduvaid mängu.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 56228538 maretantik@wi.ee monistemuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	APRILL			
23. aprill	Jüripäev (1,5 tundi)	Jüripäeva tähendus ja kombestik. Joonistame Püha Jüri ja teeme aias jürituld.	Mina ja keskkond, liikumine, kunst.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 7821 798/+372 5804 6800 info@lauluisa.ee lauluisa.ee
1. -23. aprill	Jürikuu toimetused (1,5 tundi)	Jüripäevast mihkripäevani on talus elu väga kiire, see on õuetööde aeg. Räägime, mis tööd pidid selle ajaga kõik tehtud saama. Saame teada, kes on karjapoised ja sulased. Tutvume jüripäeva kommetega. Töötame, mängime, meisterdame.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, kunst.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuseum.ee
14.-17. aprill	Kiigenädal Karilatsis (1 tund)	Lõuna-Eestis algab kiigelkäimine ülestõusmispühadega. Kiigume, otsime "linnupesasid" koos mõisatustega, värvime vanamoodi pühademune, mängime traditsioonilisi mängu. Võimalik tellida veebitund.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, muusika.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
14. - 17. aprill	Munapühad (1,5 tundi)	Räägime lihavõtte kombestikust, peseme nägusid kasemahlagaga. Urbime, seome punaseid paelu puuokstele, otsime ja veeretame mune. Mängime veel traditsioonilisi mängu ja meisterdame.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, kunst.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuseum.ee
14. - 17. aprill	Lihavõtted (1,5 tundi)	Lihavõttepühad ehk ülestõusmispühad või ka kiigepühaks nimetatud, argikeeles munapühad on liikuv püha, mis algab esimesel täiskuupühapäeval pärast kevadist pööripäeva. Tähistame seda traditsioonilise munade värvimisega, tutvudes lihavõttepühade kommetega ja tavadega. Mängime temaatilisi mängu.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, kunst, liikumine	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 56228538 maretamtik@wi.ee monistemuuseum.ee
aprill	Talupere kevadtööd (1,5 tundi)	Räägime milliseid kevadtöid vanasti tehti ja kuidas neid tehti. Tutvume meie muuseumis olevate põllutööriistadega ja saame teada kuidas need aja jooksul täienesid. Mängime läbi teravilja käsitsi külvamist ja kartuli maha panemise.	Mina ja keskkond, keel ja kõne, liikumine.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 56228538 maretamtik@wi.ee monistemuuseum.ee
aprill	Elu metsas (1,5 tundi)	Lähme metsa. Tutvume erinevate puuliikidega, räägime loomadest ja lindudest. Määrame loomade tegutsemisjalgi. Teeme juttu kes või mis kellelegi toiduks on ning mis juhtub, kui kui mõni lüli toiduahelas katkeb. Vestleme kui ohtlik on metsale tulekahju, kus hävineb kogu elukeskkond. Mõistatame loodusteemalisi mõistatusi ja mängime.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, kunst, liikumine	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 56228538 maretamtik@wi.ee monistemuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	MAI			
mai	Karjalapse mängumaa (1 tund)	Mõtleme end vanaaja talulapse mängumaaailma - vanasse rehetarre elama, õpime vanu liikumis- ja laulumänge ning mängime vanavanaemade-isade mänguasjadega.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
mai	Suur pesupäev (1 tund)	Muuseumitunnis tutvume suitsusaunaga, räägime saunaga seotud kommetest, puhtusest ja mustusest vanasti ja nüüd, loeme saunasõnu ja peseme pesu.	Keel ja kõne, mina ja keskkond.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
mai	Suvisted (1 tund)	Tutvustame rahvakombeid ja punume väepaela.	Keel ja kõne, kunst.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, +372 7821 798/+372 56297242 info@lauluisa.ee lauluisa.ee
5. - 30. mai	Vanaaegne koolipäev (1,5 tundi)	Loeme "Meie Isa " palvet ja Jakobsoni lugemiseraamatut. Rehkendame pulkadel. Proovime kirjutada linnusule, tavalise sule ja tuššiga. Peame karglemise tundi, ulakamad paneme herneste peale põlvitama.	Mina ja keskkond, liikumine, kunst.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuuseum.ee
6. - 31. mai	Kuidas hoida maailma? (1,5 tundi)	Inimene on teinud loodusele palju kahju. Räägime ülemaailmistest keskkonnaprobleemidest. Proovime jäätmeid sorteerida. Meisterdame taaskasutatavatest materjalidest.	Mina ja keskkond, liikumine, kunst.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuuseum.ee
mai	Talupere kevadtööd (1,5 tundi)	Räägime milliseid kevadtöid vanasti tehti ja kuidas neid tehti. Tutvume meie muuseumis olevate põllutööriistadega ja saame teada kuidas need aja jooksul täienesid. Mängime läbi teravilja käsitsi külvamist ja kartuli maha panemise.	Mina ja keskkond, keel ja kõne, liikumine.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 56228538 maretamtik@wi.ee monistemuuseum.ee
mai	Loodus meisterdustes (1,5 tundi)	Loodus pakub nii palju. Korjame taimi, oksi, sammalt, kive jne. Laseme loovusel lennata ja hakkame sellest erinevaid tehnikaid kasutades looma. Õpetame lastele märkama ka looduse enda loomingut.	Mina ja keskkond, keel ja kõne, liikumine.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 56228538 maretamtik@wi.ee monistemuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	JUUNI			
1. juuni	Lastekaitsepäev Karilatsis (1 tund)	Mõnus meisterdamisnurk Karilatsi kooliõuel - tee endale vanaaja laste mänguasi - pajupill, pall, rätinukk või paat. Koolipreili pajatab vanaaja ja väga-vanaaja lugusid.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, kunst.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
2. -20. juuni	Muuseumi mänguasjad (1,5 tundi)	Vaatame muuseumifondis olevaid mänguasju. Tutvume materjalidega, millest vanasti mänguasju tehti. Arutame lastega, kust vanasti üldse mänguasju saadi? Vaatame ka pabernukke. Mängime muuseumis olevate leludega. Teeme endale ka ühe mänguasja.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, kunst.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuuseum.ee
2. -20. juuni	Kuidas vanasti reisiti (1,5 tundi)	Arutleme teemal, kuidas inimesed vanasti reisisid, kui veel autosid ja lennukeid polnud. Mänguline programm, kus proovime palju liikuda ja hüpata. Teeme kaasa reisipauna väikeseks piknikuks. Kuna vanasti jäädvustati ilusaid kohti maalides, siis teeme seda meiegi.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine, kunst.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5661 6862 lagle.lindenberg@wi.ee vorumuuseum.ee
juuni	Karjalapse mängumaa (1 tund)	Mõtleme end vanaaja talulapse mängumaailma - vanasse rehetarre elama, õpime vanu liikumis- ja laulumänge ning mängime vanavanaemade-isade mänguasjadega.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
juuni	Suur pesupäev (1 tund)	Muuseumitunnis tutvume suitsusaunaga, räägime saunaga seotud kommetest, puhtusest ja mustusest vanasti ja nüüd, loeme saunasõnu ja peseme pesu.	Keel ja kõne, mina ja keskkond.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
juuni	Lähme õue mängima (1 tund)	Mängime pallimänge, ringmänge ja keksu.	Keel ja kõne, mina ja keskkond, liikumine.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 56228538 maretamtik@wi.ee monistemuseum.ee
juuni	Mängud aias ja õues (1 tund)	Mängud põhinevad Kreutzwaldi ennemuistsetel juttudel. Teemaatiliste piltide joonistamine ja värvimine.	Keel kõne, liikumine ja kunst.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, +372 7821 798/+372 56297242 info@lauluisa.ee lauluisa.ee